

завдяки надлишковій пропозиції валюти з боку бізнесу та інвесторів у цьому році сягає майже 4 млрд дол. США, а міжнародні резерви впродовж останніх місяців зберігаються на рівні 21-22 млрд дол. США [4].

Крім того, немає підстав і для посилення тиску на гривню внаслідок дії психологічних чинників – інфляційні та девальваційні очікування українців, як свідчать останні опитування Національного банку, продовжують поліпшуватися.

Зміни набирають чинності 5 листопада 2019 року.

Національний банк продовжуватиме валютну лібералізацію відповідно до темпів поліпшення макроекономічних умов та з урахуванням швидкості ухвалення та імплементації пакету законів, спрямованих на попередження непродуктивного відпливу капіталу з країни.

Література.

1. З 7 лютого 2019 року запрацює нова система валютного регулювання. URL: <http://od.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/366687.html>

2. НБУ. Закон України «Про валюту». URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=53357806>.

3. Постанова Правління «Про затвердження Змін до Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті» № 125 від 29 жовтня 2019 року. URL: https://bank.gov.ua/legislation/Resolution_29102019_125.

4. <https://bank.gov.ua/news/all>

ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ КИТАЮ

*Коваленко М.М., д.держ.упр., професор,
Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при
Президентіві України*

В економіці КНР реалізується системний підхід і позначено контури, як сучасна економіка може розвиватися в умовах протистояння неоколоніальним відносинам. У цій моделі є поєднання планування та ринкової самоорганізації, постійно

зростаюча частка приватного сектора з підпорою на державу. Найголовніше в цій моделі – гармонізація інтересів. Механізм такої гармонізації – річ непроста і ґрунтується на сформованих в суспільстві моральних принципах та історичних традиціях.

Китай на практиці реалізує твердження відомого соціолога Питирима Сорокіна та економіста Джозефа Стіґліца про конвергентний розвиток суспільства, який поєднував би переваги капіталізму й соціалізму. При цьому важливого значення набуває держава, її регулююча участь у підтримці соціальної справедливості не лише в розподілі створеного національного доходу, але й у забезпеченні рівності всіх членів суспільства в доступі до ресурсів та суспільних благ. Крім того, держава займається підтримкою необхідного балансу в розвитку галузей національної економіки та грошово-фінансової сфери.

Сучасна китайська система державного регулювання економіки орієнтована на зростання народного добробуту через збільшення обсягів і ефективності реального виробництва. При цьому поєднання державного планування з ринковою самоорганізацією, підпорядкування регулювання економіки нарощуванню інвестицій в розвиток її реального сектора на засадах стимулювання інноваційної активності і науково-технічного прогресу є ключовими складовими успішного соціально-економічного розвитку Китаю [3, с. 83-84].

Важливим чинником забезпечення фінансування інноваційного розвитку суб'єктів господарювання є *планування з боку органів державного управління Китаю*, що здійснюється за наступними загальними напрямками:

- встановлення реалістичних стратегічних цілей економічного і соціального розвитку,
- гармонізація сукупного попиту і пропозиції,
- коригування географічного розподілу різних галузей промисловості та управління ресурсами, необхідними для реалізації пріоритетних для країни проєктів [1, с. 102-104].

Китайська Народна Республіка підтримує ведення підприємницької діяльності в такій мірі, в якій вона сприяє зростанню економіки і добробуту населення в цілому. Поряд із цим, з боку держави *блокуються фінансові спекуляції*, що

підривають макроекономічну стабільність, ведеться боротьба проти утворення «фінансових бульбашок».

Важливим досягненням державної фінансової політики є *вдале протистояння вивозу капіталу, спекулятивним атакам і спробам маніпуляції фінансовим ринком, забезпечуючи стабільність обмінного курсу юаня*. У поєднанні з гнучкою політикою внутрішнього кредитування інвестиційної активності ця система забезпечила безпрецедентно *високий рівень монетизації китайської економіки* при утриманні низької інфляції і стабільності обмінного курсу національної валюти. *Вітчизняні підприємства Китаю не мають проблем з отриманням потрібних для розширення і модернізації виробництва кредитів*.

Народний банк Китаю (НБК) жорстко підлеглий Держраді Китаю (Держрада Китайської Народної Республіки – центральний народний уряд, є найвищим адміністративним органом держави) і всі найважливіші рішення у області грошово-кредитної політики затверджуються лише з її схвалення. *НБК формує грошову політику і представляє на схвалення Держради пропозиції у області регулювання грошової маси, валютного курсу і процентних ставок* [5].

Досвід ведення банківської справи в Китаї доводить, що банківський сектор може бути особливо суспільно корисним, коли його діяльність підкріплюється відповідними результатами в реальній економіці. Це демонструється на противагу негативному досвіду низки західних країн, банки котрих орієнтовані на отримання величезних банківських прибутків за умови збитковості реального сектора економіки.

Сучасна практика Китаю свідчить, що саме через державні спеціалізовані банки розвитку країни можна досягти найбільшого успіху в поширенні інноваційно-інвестиційної діяльності. Через них проводиться економічна політика країни, стимулюються інноваційні процеси. Специфікою власне таких державних банків є виконання ними особливих функцій, які не властиві приватному сектору, або ж функцій, які є комерційно не вигідними для приватних фінансових установ, проте їх реалізація є необхідною умовою розвитку економіки держави та суспільства в цілому.

Важливим напрямком державного регулювання банківського сектора Китаю, спрямованого на стимулювання реалізації інноваційних проєктів та розвитку окремих галузей, є створення «банків розвитку» (або «банків некомерційного кредитування», «політичних банків»). Найбільшим серед цих банків є Банк розвитку Китаю, до основних функцій якого належить підтримка базових галузей промисловості, будівництва інфраструктури та розвиток окремих територій. Експортно-імпорتنний банк спеціалізується на підтримці експорту комплектного великогабаритного устаткування і електроніки. Банк сільськогосподарського розвитку Китаю займається підтримкою розвитку сільського господарства на основі державного пільгового кредитування відповідно до державної політики країни [4, с. 32-33].

В рамках плану втілення в життя «Китайської мрії» до 2021 року передбачається остаточно покінчити з бідністю і створити єдине суспільство «Сяокан», тобто суспільство середнього добробуту, а до 2049 року перетворити Китай в «могутню модернізовану соціалістичну державу». Ці віхи вибрані не випадково: 2021-й – це рік сторіччя утворення Комуністичної партії Китаю, а 2049-й – рік сторіччя Китайської Народної Республіки [2].

Розглянутий Китайський досвід організації фінансового забезпечення інноваційного розвитку суб'єктів господарювання є корисним уроком для інших країн, що стоять на шляху реформування економічної системи та її фінансової підсистеми. При цьому важливо дотримуватися наступних загальних правил:

- врахування історії, культури, традиційних цінностей («ефект колії») та відповідність національній специфіці обраного шляху розвитку, утворення відповідного шанування людини праці з боку держави;

- розумна реалізація потреб та інтересів окремих індивідів, колективів та неперервне вдосконалення ринкових відносин;

- поступова інтеграція в світове співтовариство через створення спеціальних економічних зон та експериментальних зон вільної торгівлі, пропозиції стратегічного розвитку тощо;

- економіка є головним пріоритетом державної влади;

- збереження політичної та соціальної стабільності;

- підтримка та заохочення конкуренції;
- особлива увага розвитку освіти з урахуванням сформованих в освіті національних традицій;
- розробка та виконання програм розвитку;
- послідовність і комплексність проведення реформ.

Література.

1. Жуджунь Дин. Феномен экономического развития Китая: Научное издание. / Д. Жуджунь, М. М. Ковалев, В. В. Новик. – Мн.: Издательский центр БГУ, 2008. – 446 с.
2. Иванова А. Р., Рубцов Н. М. Экономика Китая: настоящее и будущее [Электронный ресурс] / А. Р. Иванова, Н. М. Рубцов // Сетевой научный журнал «Научная идея». – 2017. – №3(3). – Режим доступа : <http://www.nauch-idea.ru/index.php/nomer-3-3/10-3-3/53-ekonomika-kitaya-nastoyashchee-i-budushchee>.
3. Коваленко М. М., Гончаренко М. В. Економічне врядування та публічні фінанси : навч. посіб. / М. М. Коваленко, М. В. Гончаренко. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2019. – 240 с.
4. Коваленко М.М. Держава та банківський сектор: реалістична організація взаємодії : монографія / М.М. Коваленко. – Х. : Tim Publishing Group, 2015. – 332 с.
5. Федоренко М. І. Порівняльна характеристика банківської системи КНР з банківськими системами світу [Електронний ресурс] / М. І. Федоренко // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Електронні наукові фахові видання. Культура народів Причорномор'я : наук. журн. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/knp/147/knp147_104-107.pdf.

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ВИРОБНИЧИХ ПОТРЕБ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ НА ОСНОВІ ФІНАНСОВОЇ КООПЕРАЦІЇ

*Литвинов А.І., д.е.н, доцент,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

В сучасних умовах аграрний сектор України розвивається, головним чином, за рахунок рослинницької галузі. Значною частиною відбулось потужне укрупнення сільськогосподарських підприємств, винос їх адміністративних та обслуговуючих служб